

Handläggare
Carina Fromm
Telefon: 0850805178

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd
2021-09-23

Remiss av Kommuner mot brott (SOU 2021:49)

Svar på remiss från Kommunstyrelsen KS 2021/941

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till Kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

I ett betänkande från en statlig utredning om kommunernas brottsförebyggande ansvar redovisas förslag om en ny lag som anger vilka krav som ställs på kommunerna. Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Lagförslaget innebär bland annat krav på kommunerna att kontinuerligt upprättar lägesbilder och åtgärdsplaner samt lagstadgande av kommunernas samordningsansvar. I betänkandet ingår även förslag om vilket stöd som ska ges kommunerna för att uppfylla kraven i den nya lagen. Dessa förslag omfattar bland annat utökat strategiskt och operativt stöd, möjlighet att ansöka om statsbidrag, tillsättande av en expertgrupp för särskilt utsatta områden samt förutsättningarna för informationsutbyte. Utredningen föreslår också att kommunerna ska kompenseras för de lagstadgade skyldigheterna enligt finansieringsprincipen.

Förvaltningen ser i stort positivt på förslagen, och menar att mycket av arbetet inom den egna verksamheten redan idag bedrivs på förslaget sätt. Förvaltningen understryker vikten av att ge förutsättningar för informationsutbyte samt att finansieringen skapar förutsättningar för ett långsiktigt hållbart brottsförebyggande arbete.

Bakgrund

En utredning har genomförts om kommunernas brottsförebyggande ansvar. Utredningens betänkande *Kommuner mot brott* (SOU 2021:49) har skickats till Stockholms stad på remiss, och kommunstyrelsen har skickat vidare remissen till bland annat Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för Verksamhetsstöd och Stadsmiljö.

Ärendet

I betänkandet *Kommuner mot brott* (SOU 2021:49) redogörs resultaten av utredningens uppdrag, som i korthet har varit att:

- beskriva och analysera verksamheter inom kommuner som kan bidra till det brottsförebyggande arbetet
- föreslå hur ett lagstadgat kommunalt ansvar för det brottsförebyggande arbetet bör utformas och vilka verksamheter som bör omfattas samt
- lämna förslag som bidrar till att kommunerna på ett effektivt sätt kan fullgöra sitt ansvar för det brottsförebyggande arbetet.

Utredningen konstaterar att begreppet brottsförebyggande arbete är tvärsektorielt och saknar en formell definition. Regeringens brottsförebyggande program har sin utgångspunkt i att brottsförebyggande arbete rör sig om situationell respektive social prevention och att det handlar om att minska förutsättningar för brottsligheten. Utredningen har inte närmare avgränsat eller definierat vilken typ av åtgärder som ska anses ingå, utan fokuserat på vilka krav som kan och bör ställas på alla kommuner.

Utredningen pekar på att kommunerna har en viktig roll att spela i det brottsförebyggande arbetet, men att Brås bedömning är att det inte är tillräckligt prioriterat. Framför allt är det enligt utredningens bedömning angeläget att det brottsförebyggande arbete som bedrivs är effektivt i förhållande till de resurser som satsas.

Utifrån ovan utgångspunkter anser utredningen att alla kommuner kan och bör ta ansvar för de brottsförebyggande frågorna på ett sätt som främjar effektivitet i samhällets samlade brottsförebyggande arbete. Utredningen föreslår en ny lag som anger vilka krav som ställs på kommunerna, Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utredningens förslag om laginnehåll

Här redogörs kortfattat de förslag som utredningen lämnar om den nya lagens innehåll.

Kommunerna ska kontinuerligt kartlägga brottsligheten och dess konsekvenser inom kommunens geografiska område, analysera och komplettera resultatet samt sammanställa detta i en **lägesbild**.

Utifrån lägesbilden ska kommunerna ta ställning till behovet av åtgärder för att förebygga brott och formulera detta i en **åtgärdsplan**. Kommunerna ska minst vartannat år uppdatera sin lägesbild och följa upp sin åtgärdsplan.

Kommunerna ska inom sitt geografiska område ta visst ansvar för **samordningen** av det lokala brottsförebyggande arbetet genom att verka för att överenskommelser om samverkan ingås med relevanta aktörer samt att strategiska brottsförebyggande frågor kan hanteras i ett råd bestående av de aktörer som är närmast berörda av arbetet.

Kommunerna ska ha en **samordningsfunktion** för brottsförebyggande frågor.

Kommunstyrelsen ska, om kommunfullmäktige inte beslutar om annat, ansvara för **ledningen** av kommunens brottsförebyggande arbete samt för att rapportera till kommunfullmäktige om arbetet.

Brå ska ansvara för **uppföljningen** av lagens tillämpning. Regeringen ska ge Brå i uppdrag att i samråd med länsstyrelserna lämna förslag på hur ett system för uppföljning kan konstrueras.

Förslag om stöd att uppfylla den nya lagens krav
I detta avsnitt beskrivs kortfattat de förslag som utredningen lämnar om vilket stöd som ska ges kommunerna för att uppfylla kraven i den nya lagen.

Regeringen ska ge Brå i uppdrag att i samråd med länsstyrelserna kartlägga och analysera kommunernas behov av **strategiskt stöd** samt lämna förslag på hur detta stöd bör anpassas. Eventuella behov av stöd från andra myndigheter som identifieras ska också redovisas.

Det stöd som länsstyrelserna erbjuder bör utvecklas med fokus på att ge kommunerna ytterligare **operativt stöd** att uppfylla den nya lagens krav. Stödet bör anpassas efter den enskilda kommunens behov och förutsättningar.

Kommunerna ska ges möjlighet att ansöka om **bidrag** för genomförandet av tidsbegränsade och väl motiverade brottsförebyggande åtgärder.

Regeringen ska tillsätta en expertgrupp i form av en särskild utredning eller tillfälligt inrättat organ med uppdrag att göra en särskild kartläggning och analys av situationen vad gäller

brottsförebyggande arbete i **särskilt utsatta områden**. Utifrån ett sådant underlag kan regeringen ta ställning till eventuella behov av åtgärder för att ytterligare stödja arbetet i dessa områden. Uppdraget ska genomföras skyndsamt och i nära dialog med kommunerna i fråga.

Den föreslagna lagen förutsätter inte att ett **informationsutbyte** avseende uppgifter om enskilda individer sker, varför regler om sekretess- och dataskydd inte aktualiseras. Det är dock angeläget att förutsättningarna för att utbyta information mellan kommuner och andra aktörer inom det brottsförebyggande arbetet är tydliga och ändamålsenliga.

Enligt utredningens förslag ska staten enligt den så kallade **finansieringsprincipen** kompensera kommunerna från grunden för de uppgifter som de enligt lagförslaget får en lagstadgad skyldighet att utföra. Denna finansiering bör inte vara i form av riktade statsbidrag utan generella bidrag som kommunerna fritt får disponera.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på utredningens bedömningar och förslag i betänkandet Kommuner mot brott (SOU 2021:49) och konstaterar att det brottsförebyggande arbetet inom Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning och –område redan idag till stor del bedrivs på de sätt som beskrivs. Förvaltningen har såväl ett strategiskt som operativt trygghetsråd och arbetar i nära samverkan med flera aktörer, inte minst polisen. Utredningens förslag beskriver dock dessa åtgärder på kommunnivå, och förvaltningen kan se ett visst behov av förtydligande av strukturer och processer för hela Stockholms stad för att tydliggöra ledning och möjligheter till stöd.

Förvaltningen välkomnar möjligheten att söka bidrag till avgränsade brottsförebyggande åtgärder, men ser samtidigt att förfarandet med tillfälliga statsbidrag har brister. Ansökningsförfarandet är ofta resurskrävande, och de tidsbegränsande aspekterna skapar hinder för långsiktigt arbete.

Förvaltningen ser också positivt på möjligheten till utökat stöd, inte minst operativt, från länsstyrelsen. Förvaltningen ser nyttan av ett sådant stöd, inte minst i kombination med förslaget om att tillsätta en expertgrupp för särskilt utsatta områden, och förvaltningen understryker behovet av att detta sker skyndsamt.

Förvaltningen instämmer i utredningens bedömning att förutsättningarna för att utbyta information mellan kommuner och andra aktörer inom det brottsförebyggande arbetet behöver vara tydliga och ändamålsenliga. Idag finns hinder som begränsar samverkan och effektivitet i arbetet och förvaltningen framhåller behovet av att se över och förbättra dessa förutsättningar.

Förvaltningen poängterar särskilt vikten av förslaget om att finansieringsprincipen ska råda. Att fullgöra det ansvar som de nya lagförslagen innebär och uppnå önskade mål för trygghet och minskad brottslighet i samhället krävs tillräcklig, långsiktig och stadig finansiering.

Susanna Halldin Olsson
Stadsdelsdirektör

Pirjo Dahlgren-Jespersson
Ansvarig

Bilagor

1. Kommuner mot brott (SOU 2021:49)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Susanna Halldin Olsson, Stadsdelsdirektör
Pirjo Dahlgren-Jespersson, Avdelningschef

Datum

2021-09-03
2021-09-02